

РЕЦЕНЗІЯ

завідувачки кафедри клінічної імунології, алергології та ендокринології закладу вищої освіти Буковинського державного медичного університету, доктора медичних наук, професора **ПАШКОВСЬКОЇ Наталії Вікторівни** на дисертацію аспіранта кафедри внутрішньої медицини **НЕМІШ Ірини Любомирівни** «Клінічно-патогенетичні особливості та лікування ішемічної хвороби серця у поєднанні з хронічним обструктивним захворюванням легень та ожирінням», представлену до захисту у разову спеціалізовану вчену раду ДФ 76.600.033 Буковинського державного медичного університету МОЗ України, що утворена згідно з наказом ректора закладу вищої освіти Буковинського державного медичного університету №31/Д від 12.05.2022 р. на підставі рішення Вченої ради БДМУ №9 від 28.04.2022 року з правом прийняття до розгляду та проведення разового захисту дисертації на здобуття ступеня доктора філософії в галузі знань 22 «Охорона здоров'я» за спеціальністю 222 «Медицина»

1. Ступінь актуальність теми дисертаційної роботи

Впродовж останніх 15 років провідними причинами захворюваності та смертності у всьому світі залишається ішемічна хвороба серця (ІХС) та хронічне обструктивне захворювання легень (ХОЗЛ), спільними патогенетичними механізмами яких є наявність гіпоксії, ендотеліальної дисфункції, оксидативного стресу, хронічного системного запалення, дія яких посилюється під впливом певних факторів ризику, одним з яких є тютюнопаління (P. Leong et al., 2019). У хворих на ІХС, які палять, з наявністю ознак порушення бронхіальної прохідності, ХОЗЛ розвивався частіше при порівнянні з загальною популяцією, що в цілому визначало вищий ризик розвитку несприятливих кардіоваскулярних подій та гірший прогноз у даній групі пацієнтів (B.Y. Khassawneh et al., 2018).

Одним із незалежних факторів ризику ІХС є ожиріння, яке сприяє посиленню навантаження на серце, що призводить до подальшого

ремоделювання лівого та правого шлуночка внаслідок їх перевантаження тиском чи об'ємом, компенсаторної гіпертрофії стінок та зростанню їх об'ємів (K. Selthofer- Relatić et al., 2019). Крім того, надмірне відкладання жиру в ділянці живота та грудної клітки призводить до обмеження рухів діафрагми та ребер, зростання інтраабдомінального та внутрішньогрудного тиску, що створює посилене навантаження на дихальні м'язи (Т.Т. Mafort et al., 2016). Проте, сьогодні у літературі також зустрічаються дані щодо протективної ролі надлишкової маси тіла чи ожиріння першого ступеня при ІХС чи ХОЗЛ, що свідчить про актуальність даної проблеми.

Отже, вивчення теми коморбідного поєднання хронічного коронарного синдрому (ХКС), ХОЗЛ та ожиріння є актуальним у зв'язку з високою поширеністю патологій, великою часткою людей, які палять, та високою ймовірністю переходу стабільних форм ХКС в нестабільну, що може з часом призвести до декомпенсації захворювання та його небажаних наслідків.

2. Оцінка наукового рівня дисертації і наукових публікацій здобувача

Дисертація виконана на високому науковому рівні, оскільки авторкою було ретельно виконано інформаційно-патентний пошук, огляд сучасних вітчизняних та іноземних літературних джерел, коректно обрано мету та завдання дослідження, які знайшли відображення в отриманих результатах наукової праці, висновках та практичних рекомендаціях.

За матеріалами дисертаційного дослідження здобувачкою опубліковано 14 наукових праць: 4 статті (1 – одноосібна) у фахових виданнях України та 1 – у закордонному виданні, включеному у науково-метричну базу Scopus, 1 патент на корисну модель та 8 тез доповідей у матеріалах вітчизняних та зарубіжних науково-практичних конференцій. В усіх публікаціях здобувачки чітко та лаконічно відображені головні тези дисертаційної роботи.

3. Новизна представлених теоретичних та/або експериментальних результатів проведених здобувачем досліджень, повнота викладу в опублікованих працях

Авторкою поглиблено наукові дані стосовно клінічного перебігу ХКС, ХОЗЛ та ожиріння, структурно-функціонального стану міокарда, показників складу тіла, прогнозу та тяжкості перебігу за індексом BODE, а також ознак ендотеліальної дисфункції, дисбалансу в системі «оксиданти-антиоксиданти», системного запалення, активації протеїназо-інгібіторної системи, процесів гемокоагуляції та фібринолітичної активності плазми крові.

Вперше встановлено наявність кореляції між рівнем N-кінцевого фрагмента попередника мозкового натрійуретичного пептиду (NT-proBNP) та ОФВ₁, сумарним рівнем нітратів/нітритів та індексом BODE при коморбідному поєднанні ХКС, ХОЗЛ та ожиріння, а також вперше наведені та обґрунтовані результати ефективності додаткового призначення ранолазину хворим на ХКС, ХОЗЛ та ожиріння, пов'язані з покращенням клінічного перебігу захворювання, якості життя пацієнтів, показників функції зовнішнього дихання, складу тіла, структурно-функціональних параметрів міокарда, показників ліпідного спектра плазми крові, функціонального стану ендотелію, зменшенням вираженості оксидативного стресу, системного запалення, протеолітичної активності плазми крові, покращенням стану системи фібринолізу та зниженням рівня NT-proBNP.

4. Наукова обґрунтованість отриманих результатів, наукових положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації

Вірогідність основних наукових положень дисертаційної роботи обґрунтована комплексним методичним підходом при плануванні дослідження, у ході якого 110 учасників дослідження було розподілено у 5 дослідних груп залежно від наявності ХКС та/чи ХОЗЛ з різним індексом маси

тіла (ІМТ) з урахуванням критеріїв включення та виключення у дослідження та підписаної інформованої згоди пацієнта.

При виконанні дисертаційного дослідження використовувалися інформативні клінічні, антропометричні, біохімічні, спектрофотометричні, колориметричні, імуноферментні, інструментальні та статистичні методи дослідження. Прикінцеві положення наукової роботи сформульовані відповідно до результатів дослідження та відображають головні тези наукового дослідження.

Отже, вищезазначені положення дозволяють стверджувати про високий ступінь обґрунтованості та вірогідності основних наукових положень, висновків та практичних рекомендацій, сформульованих у дисертації.

5. Рівень виконання поставленого наукового завдання, оволодіння здобувачем методологією наукової діяльності

Дисертантка на високому рівні провела детальний аналіз сучасних наукових джерел, на основі якого чітко та лаконічно сформулювала мету та завдання дослідження, для вирішення яких було обстежено достатню кількість пацієнтів, обрано сучасні методи клінічних, лабораторних та інструментальних досліджень з наступним проведенням статистичної обробки отриманої інформації. Результати дослідження ретельно опрацьовані та відображають основну сутність наукового дослідження, яка стисло висвітлена у висновках та практичних рекомендаціях.

Отже, варто зазначити, високий науковий рівень виконання дисертаційної роботи та вільне володіння авторкою методологією наукової діяльності.

6. Теоретичне і практичне значення результатів дослідження

Дисертаційна робота НЕМІШ І.Л. має суттєве теоретичне значення, оскільки доповнює існуючі дані щодо клінічного перебігу, показників функції зовнішнього дихання, структурно-функціонального стану міокарда, складу

тіла та прогнозу перебігу ХКС, ХОЗЛ та ожиріння. Поглиблено також дані щодо розвитку ендотеліальної дисфункції, оксидативного стресу, системного запалення та прогностичного значення рівня NT-proBNP в умовах зазначеної коморбідності.

Результати дисертаційного дослідження мають велику практичну цінність, оскільки уперше на підставі аналізу клінічно-лабораторних даних обґрунтовано необхідність у додатковому призначенні ранолозину хворим на ХКС, ХОЗЛ та ожиріння, що сприяє зниженню частоти скарг на стискувальний біль у ділянці серця, потреби у нітратах, суб'єктивному зменшенню вираженості клінічних проявів ХОЗЛ та його впливу на фізичну активність, підвищенню якості життя пацієнтів, покращенню показників функції зовнішнього дихання, складу тіла, структурно-функціональних параметрів міокарда. Уточнено також інформацію про те, що призначення ранолозину у складі базисної терапії сприяє корекції ліпідного спектра плазми крові, функціонального стану ендотелію, зменшенню вираженості оксидативного стресу, системного запалення, протеолітичної та фібринолітичної активностей плазми крові за одночасного зниження рівня NT-proBNP.

7. Рекомендації щодо подальшого використання результатів дисертації в практиці

Результати дисертаційного дослідження значно розширюють сучасні уявлення про клінічно-патогенетичні особливості поєднання та нові можливості підвищення ефективності терапії пацієнтів з ХКС, ХОЗЛ та ожирінням. Тому отримані наукові дані можуть бути використані в навчальному процесі підготовки майбутніх лікарів та у практичній діяльності лікарів-терапевтів, пульмонологів та сімейних лікарів. Наукові напрацювання сьогодні впроваджені здобувачем в практику лікувально-профілактичних закладів України (КНП «Городенківська ЦРЛ», КНП «Тлумацька ЦРЛ», КНП «Косівська ЦРЛ», КНП «Вижницька ЦРЛ», ОКНП «Чернівецька ЛШМД»),

ОКНП «Чернівецький обласний госпіталь ветеранів війни») та використовуються на практичних заняттях та в лекційному курсі кафедрами терапевтичного профілю Буковинського державного медичного університету та кафедрою внутрішньої медицини з центром респіраторної медицини навчально-наукового медичного інституту Сумського державного університету.

8. Відсутність (наявність) порушень академічної доброчесності

У дисертаційній роботі Неміш І.Л. та у наукових публікаціях здобувачки не виявлено ознак порушення академічної доброчесності. За допомогою сертифікованого програмного забезпечення «Antiplagiarism» комісією Буковинського державного медичного університету під час перевірки тексту дисертації Неміш Ірини Любомирівни «Клінічно-патогенетичні особливості та лікування ішемічної хвороби серця у поєднанні з хронічним обструктивним захворюванням легень та ожирінням» було встановлено унікальність (оригінальність) текстових даних (99%), відсутність ознак плагіату, самоплагіату, фабрикивання, фальсифікування даних чи будь-яких інших порушень принципів академічної доброчесності щодо інших публікацій та інтернет-ресурсів.

Висновок про відповідність дисертації встановленим вимогам Постанови Кабінету Міністрів України від 12.01.2022 року №44 «ПОРЯДКУ присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії»

Дисертаційна робота Неміш Ірини Любомирівни, на тему «Клінічно-патогенетичні особливості та лікування ішемічної хвороби серця у поєднанні з хронічним обструктивним захворюванням легень та ожирінням» подана на здобуття наукового ступеня доктора філософії з галузі знань 22 «Охорона здоров'я» за спеціальністю 222 «Медицина», є завершеним науковим

дослідженням, в ході виконання якого були вирішені мета та завдання дослідження з чітким формулюванням висновків та практичних рекомендацій. Робота представлена на здобуття наукового ступеня доктора філософії оформлена відповідно до наказу Міністерства освіти і науки України від 12 січня 2017 року «Про затвердження Вимог до оформлення дисертації». За сучасними науково-методичним рівнем, актуальністю та науково-практичним значенням дисертаційне дослідження відповідає вимогам п. 6 Постанови Кабінету Міністрів України від 12.01.2022 року №44 «ПОРЯДКУ присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії», а Неміш Ірина Любомирівна заслуговує на присудження ступеня доктора філософії з галузі знань 22 «Охорона здоров'я» за спеціальністю 222 «Медицина».

Рецензент,

завідувачка кафедри клінічної імунології,

алергології та ендокринології

закладу вищої освіти

Буковинського державного

медичного університету,

доктор медичних наук, професор

Наталія ПАШКОВСЬКА

Підпис	<i>Пашковської</i>
	<i>Н</i>
	засвідчую
	Начальник відділу кадрів
	Буковинського державного медичного університету

Ірина Неміш

13.06.2022